

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) ändras så att skyldigheten enligt 227 § för teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionsnät och förvaltare av centralantennsystem att distribuera Rundradions allmännyttiga radioprogramutbud slopas.

Direktivet om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, *teledirektivet (EU) 2018/1972*, gör det möjligt för medlemsstaterna att införa distributionsskyldigheter på vissa villkor. Enligt artikel 114 i teledirektivet ska sådana skyldigheter som gäller sändningsplikten vara skäliga, proportionella och transparenta. Distributionsskyldigheter kan åläggas om en betydande mängd slutanvändare av näten och tjänsterna använder dem som sitt huvudsakliga sätt att ta emot radio- och televisionsprogramutbud. Distributionsskyldigheterna måste också vara nödvändiga för att uppnå tydligt angivna mål som tjänar allmänintresset.

Syftet med propositionen är att göra det möjligt att använda nätet effektivare i kabelnäten och att erbjuda förbindelser av bättre kvalitet.

Dessutom föreslås mindre kompletteringar och ändringar av teknisk natur i 49 §, 294 § och 304 §.

Lagen avses att träda i kraft så fort som möjligt.

7 Specialmotivering

49 § Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering. Enligt den föreslagna 1 mom. 9 punkten kan Transport- och kommunikationsverket helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar om tillståndshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller gjort sig skyldig till hets mot folkgrupp, grov hets mot folkgrupp eller offentlig uppmaning till brott i terroristiskt syfte enligt strafflagen. Med stöd av tillägget kan Transport- och kommunikationsverket genom att återkalla radiotillståndet ingripa i innehåll som sänds med radiotillstånd som beviljas för kortvarig radioverksamhet eller radioverksamhet i liten skala, om tillståndshavaren gör sig skyldig till nämnda brott eller upprepade gånger och allvarligt bryter mot denna lag. Också för beviljande av radiotillstånd är en förutsättning enligt 40 § 8 mom. att det inte finns uppenbar anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag eller gör sig skyldig till ovannämnda gärningar som avses i strafflagen. Det är således motiverat att radiotillståndet på motsvarande grunder också kan återkallas. Med stöd av radiotillstånd som beviljats för kortvarig radioverksamhet kan programinnehåll sändas utan programkoncession. För kortvarig televisionsverksamhet krävs däremot programkoncession, som kan återkallas i situationer enligt det föreslagna tillägget. Tillägget förenhetligar således till denna del också bestämmelserna om innehållet i kortvarig televisions- och radioverksamhet.

Med stöd av den föreslagna tillagda 10 punkten i 1 mom. kan statsrådet helt eller delvis återkalla ett radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om innehavaren av ett radiotillstånd uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.

En förutsättning för beviljande av radiotillstånd är enligt 41 § 1 mom. 4 punkten att det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. I situationer där beviljandet av radiotillstånd uppenbart äventyrar den nationella säkerheten överförs tillståndsärendet från Transport- och kommunikationsverket till statsrådet för avgörande (RP 98/2020 rd). Avsikten är således att i första hand bedöma ett äventyrande av den nationella säkerheten redan när radiotillstånd beviljas. Eftersom ett äventyrande av den nationella säkerheten bedöms som en del av beviljandet av radiotillstånd, är det motiverat att radiotillståndet kan återkallas också på motsvarande grunder. I och med tillägget kan statsrådet återkalla ett radiotillstånd i situationer där innehavaren av ett redan beviljat tillstånd genom sin verksamhet uppenbart skulle äventyra den nationella säkerheten. I den gällande lagen finns redan bestämmelser enligt vilka ett positivt förvaltningsbeslut av statsrådet förutsätter att saken inte uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Dessa bestämmelser gäller bland annat beviljande och överföring av nätkoncession och uthyrning av nyttjanderätt till frekvenser.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket ärendet överförs till statsrådet för avgörande i situationer där tillståndshavaren uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Enligt 40 § 3 mom. i den gällande lagen beviljar statsrådet radiotillstånd, om beviljandet av radiotillståndet uppenbart kan få avsevärda följder för den nationella säkerheten. Tillägget innebär att återkallande av radiotillstånd även till denna del motsvarar beviljande av radiotillstånd. Genom att den nationella säkerheten läggs till grunderna för återkallande av radiotillstånd blir det möjligt att återkalla ett tillstånd till exempel i situationer där den verksamhet som bedrivs med stöd av tillståndet efter det att det beviljades, till följd av verksamhetsutövarens ägarförhållanden eller någon annan ändring anses uppenbart äventyra den nationella säkerheten. I situationer som gäller äventyrande av den nationella säkerheten kan det behövas politisk prövning eller annan samhälleligt mer omfattande prövning, som förutsätter ett beslut av statsrådet som grundar sig på ändamålsenlighetsprövning.

Begreppet nationell säkerhet har behandlats i samband med motsvarande ändringar som gäller beviljande av tillstånd (RP 98/2020 rd). Med äventyrande av den nationella säkerheten avses

till exempel verksamhet som hotar människors liv eller hälsa eller samhällets vitala funktioner, en främmande stats verksamhet som kan skada Finlands internationella relationer, ekonomiska intressen eller andra viktiga intressen eller utländsk underrättelseverksamhet. Med verksamhet som hotar den nationella säkerheten avses i princip verksamhet som inte i första hand riktar sig mot en viss individ utan mer allmänt mot samhället och den mänskliga gemenskapen.

227 § Skyldighet att distribuera televisionsprogram. Det föreslås att paragrafen ändras så att skyldigheten för teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen och förvaltare av centralantennsystem att distribuera Rundradions radioprogramutbud i sina nät slopas. Samtidigt föreslås det förtydligande ändringar i paragrafen.

I 1 mom. föreskrivs det om programutbud som teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen är skyldiga att distribuera i nätet utan ersättning. Enligt paragrafen ska ett teleföretag dessutom på nätet utan ersättning distribuera material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i televisionsprogramutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet. Det föreslås att skyldigheten för dessa teleföretag att distribuera det allmännyttiga radioprogramutbud som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab stryks i 1 mom. Det föreslås inga ändringar i skyldigheten att distribuera Rundradions televisionsprogramutbud och de tilläggstjänster i anslutning till det som nämns ovan, och avsikten är inte att ändra rättsläget till denna del.

I 1 mom. stryks dessutom punkterna 2 och 3, där det föreskrivs att televisionsprogramutbud som tjänar allmänintresset och som sänds med stöd av en riksomfattande programkoncession omfattas av distributionsskyldigheten. Enligt lagens ikraftträdandebestämmelse har distributionen av kanaler som tjänar allmänintresset i kabeltelevisionen på basis av distributionsskyldigheten upphört den 31 december 2016. Strykningen av punkterna 2 och 3 i momentets strecksatser förtydligar således regleringen, och ändringen påverkar inte nuläget.

I 2 mom. föreslås inga ändringar. För tydlighetens skull föreslås det att hela paragrafen utfärdas på nytt.

I 3 mom. föreskrivs det om undantag då ett teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen inte är skyldigt att distribuera Rundradions television- eller radioprogramutbud. Eftersom teleföretaget inte längre är skyldigt att distribuera Rundradions radioprogramutbud i sina nät, finns det inte heller något behov av att föreskriva om undantag för teleföretagets egen radioverksamhet. I momentet föreslås inga andra ändringar. Som för närvarande föreskrivs i momentet att distributionsskyldighet inte föreligger, om kabeltelevisionens förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisionverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget rimliga framtida behov. I momentet föreskrivs vidare att teleföretag inte behöver göra sådana förbättringar i kabeltelevisionen som kräver betydande ekonomiska investeringar i syfte att fullgöra distributionsskyldigheten.

Det föreslås att 4 och 5 mom. i den gällande lagen fogas samman till ett gemensamt 4 mom. I momenten föreslås inga ändringar i sak, och avsikten är inte att ändra rättsläget till denna del. För att paragrafen ska vara tydlig föreslås det dock att bestämmelser om avgiftsfriheten i fråga om programutbud som avses i 1 mom. och tjänster i anslutning till utbudet samt om kravet på att tjänsterna ska vara i oförändrad form och samtidigt tillgängliga ska finnas i ett enda moment.

Det föreslås dock att det till 4 mom. fogas en skyldighet för teleföretag att informera användarna om ändringar i programutbud och tjänster som överförs med stöd av distributionsskyldigheten. Genom det föreslagna tillägget säkerställs det att konsumenterna och andra användare har

tillgång till aktuell information om de tjänster som tillhandahålls och att användarna kan förbereda sig på kommande ändringar. Informationsskyldigheten gäller till exempel ändringar i tillgången till programvara och tilläggstjänster, grunderna bakom ändringen och dess tidtabell. Dessutom ska teleföretaget ge information om alternativa distributionskanaler dit användarna kan gå över för att ta emot Rundradions programutbud via andra kanaler än kabeltelevisionsnätet.

Paragrafens 5 mom. motsvarar det gällande 227 § 6 mom. och det föreslås inga ändringar i det. I momentet hänvisas dock till 227 § 1 mom., i vilket på grund av den föreslagna ändringen också distributionsskyldigheten som gäller upprätthållare av centralantennsystem ändras så att den motsvarar det nya 1 mom. Således slopas skyldigheten för dem som upprätthåller centralantennsystem att i centralantennnäten förmedla det allmännyttiga radioprogramutbud som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab. Inte heller när det gäller upprätthållare av centralantennsystem är avsikten att ändra rättsläget i fråga om skyldigheten att distribuera televisionsprogramutbud.

294 § *Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet.* Det föreslås att paragrafen ändras så att Transport- och kommunikationsverket årligen kan ta ut tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet i antingen en eller två poster. Ändringen behövs för att göra indrivningen av tillsynsavgifter smidigare. Koncessionshavaren kan emellertid fortfarande välja att fakturera i två poster.

304 § *Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter.* Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen i 2 mom. till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen (EU:s roamingförordning) uppdateras så att den motsvarar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/612 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, som trädde i kraft den 1 juli 2022.

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 49 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 227 §, 294 § 2 mom. och 304 § 2 mom.,
av dem 49 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 294 § 2 mom. och 304 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1003/2018 samt
fogas till 49 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1003/2018, nya 9 och 10 punkter samt till 49 §, sådan den lyder i lag 1003/2018, ett nytt 3 mom. som följer:

49 §

Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

Transport- och kommunikationsverket kan helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

-
- 7) en nätkoncession enligt 6 § upphör att gälla,
 - 8) återkallande förutsätts i internationella överenskommelser som är bindande för Finland,
 - 9) tillståndshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller gjort sig skyldig till hets mot folkgrupp enligt 11 kap. 10 § i strafflagen, grov hets mot folkgrupp enligt 10 a § i det kapitlet eller offentlig uppmaning som har anknytning till terroristbrott enligt 34 a kap. 5 e § i den lagen, eller
 - 10) innehavaren av radiotillståndet uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.
-

I de situationer som avses i 1 mom. 10 punkten avgör statsrådet tillståndsärendet.

227 §

Skyldighet att distribuera televisionsprogram

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen är skyldiga att i nätet utan ersättning distribuera sådant allmännyttigt televisionsprogramutbud enligt 7 § 1 mom. i lagen om Rundradion Ab som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget, och sådant material som fritt kan tas emot och som redigerats för program som ingår i programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet i fråga om televisionsverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät.

Den distributionsskyldighet som avses i 1 mom. gäller också teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionen, om

- 1) teleföretaget förmedlar sitt programutbud med annan teknik än traditionell kabeltelevisionsteknik, och
- 2) det är möjligt att ta emot utbudet med sedvanliga mottagaranordningar.

Distributionsskyldighet föreligger dock inte, om kabeltelevsionsnätets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisionsverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget rimliga framtida behov. Teleföretag behöver inte i syfte att fullgöra distributionsskyldigheten göra sådana förbättringar i kabeltelevsionsnätet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Programutbud och tjänster som avses i 1 mom. ska tillhandahållas användarna i oförändrad form, samtidigt som den ursprungliga sändningen och avgiftsfritt. Teleföretag kan dock kräva en skäligen avgift av användarna för upprätthållande av nätet. Teleföretaget ska informera användarna om ändringar i distributionsskyldigheten.

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara förvaltare av centralantennsystem som äger eller administrerar sådana centralantennnät som är fastighetsinterna eller gemensamma för flera fastigheter och som används för förmedling av masskommunikation i fastigheten till användarnas terminalutrustning, ska se till att programutbud och tjänster som avses i 1 mom. tillhandahålls användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

294 §

Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet

Tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet tas årligen ut i en eller två poster. Avgiften påförs genom beslut av Transport- och kommunikationsverket.

304 §

Transport- och kommunikationsverkets särskilda uppgifter

Vad som föreskrivs i 302, 303, 308, 309, 311–315, 325, 330–332, 336, 340, 344 och 345 § gäller också tillsynen över efterlevnaden av, påföljder vid brott mot och avgörande av tvister med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/612 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, nedan *EU:s roamingförordning*, och EU:s förordning om den inre marknaden för elektronisk kommunikation. Tillsynen över sådan behandling av personuppgifter i anslutning till trafikstyrningsåtgärder som avses i artikel 3.4 i EU:s förordning om den inre marknaden för elektronisk kommunikation utövas likväl av dataombudsmannen.

Denna lag träder i kraft den 20. _____
Lagens 227 § tillämpas emellertid först från och med den 1 januari 2024.

Statsminister

Sanna Marin

Kommunikationsminister Timo Harakka

